

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Advokatforeningen

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

22/669 - 2 / MPE015

15.06.2022

Høringssvar - forslag til reviderte retningslinjer for private granskninger

Det vises til Advokatforeningens høringsnotat av 23. mars 2022.

Oslo statsadvokatembeter har enkelte bemerkninger til de foreslåtte retningslinjene. Private granskninger kan ha ulike formål. En virksomhet vil åpenbart kunne ha en legitim interesse i og behov for å undersøke og klarlegge et faktum på et gitt område av betydning for virksomheten. En privat granskning vil imidlertid også kunne gripe inn i og rette seg mot avdekking av mistanke om strafferettslige forhold.

Straffeprosessloven gjelder ikke for undersøkelser som foretas av private parter, herunder undersøkelser som gjøres av advokater som ledd i advokatvirksomhet og som retningslinjene bl.a. tar sikte på. Ved utformingen av retningslinjer for private granskninger er det etter vårt syn viktig av de involvertes rettssikkerhet ivaretas i størst mulig grad, i tillegg til at det tas tilbørlig hensyn til en eventuell (senere) etterforskning av forhold som er gjenstand for granskning.

I forslaget til retningslinjer er det fremholdt at det i en granskningsprosess er særlig viktig å ha et bevisst forhold til selvinkrimineringsvernets betydning. Det er bra. Etter vårt syn er det imidlertid også viktig at retningslinjene ivaretar hensyn til bevissikring bl.a. ved krav om notoritet. Retningslinjene inneholder generelt lite om krav til notoritet under en granskning, både opp mot den informasjonen som gis og den informasjonen som mottas. Vi skulle ønske at retningslinjene var klarere her. Senere uklarheter om hvilken informasjon som ble gitt til hvem, når og hvorfor/på hvilken bakgrunn, bør unngås.

Utvalget foreslår i **forslaget til retningslinjer punkt 3.2** at oppdragsgiver bare "[i] særlige tilfeller bør ... unnlate å benytte sin faste advokatforbindelse i granskningen". Dette er en moderering fra tidligere. Etter vårt syn bør det tilstrebes størst mulig avstand mellom oppdragsgiver og gransker av hensyn til tilliten til granskningen. I den forbindelse bemerkes at reglene om habilitet ikke først og fremst retter seg mot realiteten i en knytning mellom to parter, men hvordan knytningen virker inn

på tilliten til en part og dens handlemåter utad.

I **punkt 3.3** foreslås anbefalingen om at en granskning bør vurderes stanset hvis det er nærliggende å tro at det vil bli en politietterforskning eller hvis den kan komme i konflikt med en pågående etterforskning, fjernet. Som begrunnelse er angitt at det, ifølge utvalget, "[e]rfaringsmessig [...] ofte [vil] være i politiets interesse at en privat granskning fortsetter".

Etter vårt syn blir dette for bombastisk. Om en granskning vil kunne komme i konflikt med en senere eller pågående politietterforskning vil måtte bero på en konkret vurdering. Vi foreslår derfor at retningslinjene fortsatt inneholder et punkt om dette, eks. ved en formulering om at oppdragsgiver bør konferere med politiet i tilfeller hvor en granskning vil kunne komme i konflikt med en mulig senere etterforskning. Videre at politiets eventuelle anbefaling om stansing av granskningen bør følges av oppdragsgiver.

For det tilfellet at politiet har åpnet etterforskning og saken kan resultere i en tiltale og påfølgende domstolsbehandling, bør en privat granskning utstå til straffesaken er rettskraftig. I motsatt fall risikerer en at den private granskningen påvirker progresjonen i straffesaken og i realiteten medfører en betydelig forsinkelse og/eller også at de undersøkelseskritt granskningen iverksetter gjennomføres på en slik måte at bevisverdien forringes eller at bevisene ikke kan benyttes. Politiet er bundet av de straffeprosessuelle regler for bevisinnhenting mv. En slik parallell granskning vil også kunne medføre sammenblanding og påvirkning som utelukkende kan styres av forsvarer og/eller bistandsadvokat. Dette vil medføre en unødig forvanskning av arbeidet med å slutføre og iredteføre straffesaken.

I **punkt 4.2** bør det etter vårt syn tilføyes en formulering om at det bør sikres notoritet om opplysninger som granskerne gir og mottar, herunder notoritet om rettsgrunnlaget for den informasjonen som innhentes fra vitner og berørte (jf. at granskerne med enkelte unntak ikke kan pålegge noen å avgi forklaring eller kreve utlevert informasjon).

Punkt 4.4 bør slik vi ser det, selv det kanskje ikke er så praktisk, suppleres med at vitner bør informeres om at de ikke har plikt til å forklare seg om forhold som kan medføre straff for en nærstående.

Det står ingenting i **punkt 5.3** om hvordan innsyn i opplysningene skal gis. I kommentaren nevnes "tilgang" og "forelegges" for den berørte. Etter vårt syn kan formen på innsynet med fordel presiseres, idet formålet med innsynet er å ivareta en så sentral rettighet som kontradiksjon for den berørte.

Lars Erik Alfheim
førstestatsadvokat

Monica Krag Pettersen
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur